

Economia

La universitat i l'empresa

31/05/14 02:00 - CATEDRÀTIC DE BIOQUÍMICA I BIOLOGIA MOLECULAR, DIRECTOR DE L'ESCOLA DE DOCTORAT I VICERECTOR DE POLÍTICA CIENTÍFICA DE LA UB - **ENRIC I. CANELA**

Llegia fa uns dies, i no és la primera vegada, que la universitat ha de dirigir-se més com una empresa que no pas amb els criteris polítics amb què es regeix. A mi això em sembla bastant absurd. No estic defensant, ni de bon tros, l'actual gestió de la universitat, però la universitat no és una empresa, ni ho ha de ser. Que jo sàpiga, no és ni actua com una empresa en cap lloc del món. Dir que la universitat ha de dirigir-se com una empresa és com dir que l'Església, o un equip de futbol, o un museu, o un hospital, o un... ha de regir-se com una empresa. No!

Les universitats més prestigioses del món es governen de maneres diferents segons el país on són i les seves lleis, però cap ho fa com una empresa. Les solucions adoptades per les millors universitats són diverses en funció d'on són.

La universitat és un ens complex, un sistema en el qual es mesclen diferents missions. Principalment la docència, la recerca, la transmissió de coneixement i l'extensió cultural. A vegades aquestes missions tenen punts d'intersecció, però no sempre. Els criteris pels quals s'ha de governar l'exercici de cadascuna de les missions no és el mateix però tenen en comú que han de ser els adequats per maximitzar l'eficàcia. Hi ha d'haver lideratge, autonomia i rendició de comptes.

En molts àmbits la transferència de coneixement a la societat funciona relativament bé a casa nostra i la formació que dona la nostra universitat és raonablement bona. Segurament s'ha perdut una part de la cultura de l'esforç, però si comparem la formació dels graduats de fora que vénen als nostres departaments a fer recerca crec que podem estar ben tranquils. La recerca també és bona.

Quan mirem què transferim a la societat veiem coses molt positives. Si l'ecosistema, com es defineix ara, és l'adequat, la transferència es produeix perfectament. Tenim un sistema públic de salut sòlid i la transferència entre la recerca bàsica i l'aplicada és magnífica. L'ecosistema universitat – hospitals – recerca bàsica – recerca translacional i, fins i tot, empresa, té una bona salut. Evidentment, el professorat universitari que hi participa pertany a la mateixa universitat que el professorat de diferents àrees que no transfereix pràcticament res. Els resultats bons i dolents passen a aquella mateixa universitat que no es dirigeix com una empresa. Torno a insistir que no m'agrada el model pel qual es governa la universitat, però si no hi ha transferència no és perquè la universitat es governi d'una forma inadequada. Pot influir i fer les coses més difícils un sistema de govern anquilosat? Sí, però no determina. El govern corporativista, conservador, pot fer que algunes decisions siguin lentes però no frena la relació entre la universitat i l'empresa. La reforma de la forma de govern de la universitat no canviaria substancialment els resultats de la innovació ni de la transferència de tecnologia.

Així doncs, deixo ben establert que la meua opinió és que cal reformar la forma de governar-se la universitat i, també, que és impossible un canvi des de dins. Molts membres de la comunitat, més del que sovint es creu, pensen que el model ja va bé i que som uns incompetents, i més en un moment de crisi.

Un model proper en innovació i transferència és el País Basc. Allà hi ha poca vinculació entre la recerca universitària i les necessitats empresarials; tanmateix, el percentatge de despesa en R+D empresarial finançat per les administracions públiques supera àmpliament la mitjana espanyola, dels Estats Units o de la Unió Europea. Per altra banda, el percentatge d'R+D universitari finançat per les empreses basques és molt baix. En aquest cas tenim un sistema d'innovació molt competitiu, mentre que la universitat hi participa ben poc tot i que se'n beneficia.

Segurament el model ideal ha de combinar la tasca de les universitats i centres de recerca amb altres centres d'innovació participats per empreses. Sentia l'altre dia que cal apostar a Catalunya pels centres tecnològics i d'innovació i fer menys despesa en recerca. Dit així, una ximpleria. S'han llençat molts diners en innovació: moltes miques isolades no han produït res. Sense política d'innovació és llençar els diners.

Poca transferència.

En un país amb tan poca transferència i innovació el que cal és crear un sistema de "saurís" capaç de detectar resultats de la recerca susceptibles de ser desenvolupats i transferits i recursos per fer aquest desenvolupament i transferència. Un volum de recursos econòmics que retornarien al sistema un cop s'assolissin beneficis.

Amb una situació d'encefalograma gairebé pla, si considerem la bona recerca que es fa al nostre país i l'administració pública invertís encertadament, d'aquí a pocs anys disposaríem d'un sistema que seria l'enveja d'Europa. M'atreveixo a dir que amb 100 milions d'euros anuals podríem disposar d'aquí a cinc anys d'un sistema competitiu i es començarien a recuperar els recursos.

El coneixement generat a la universitat i els centres de recerca s'incorpora a l'economia.
Foto: ARXIU.

Llegia fa uns dies, i no és la primera vegada, que la universitat ha de dirigir-se més com una empresa que no pas amb els criteris polítics amb què es regeix. A mi això em sembla bastant absurd. No estic defensant, ni de bon tros, l'actual gestió de la universitat, però la universitat no és una empresa, ni ho ha de ser. Que jo sàpiga, no és ni actua com una empresa en cap lloc del món. Dir que la universitat ha de dirigir-se com una empresa és com dir que l'Església, o un equip de futbol, o un museu, o un hospital, o un... ha de regir-se com una empresa. No!

Les universitats més prestigioses del món es governen de maneres diferents segons el país on són i les seves lleis, però cap ho fa com una empresa

Enric I. Canela

Altres articles de l'autor

03/05/2014 **Finançament universitari**

05/04/2014 **La força de la indústria**

[Més articles ...](#)

Transferir coneixement

És la transferència de tecnologia en un sentit ampli. Clàssicament, els coneixements generats a les universitats i els centres de recerca són valoritzats i incorporats a l'economia. Més àmpliament, el coneixement és incorporat a la societat i no directament a l'empresa com en els àmbits de la salut o del benestar i gaudi ciutadans.

Darrera actualització (Dissabte, 31 de maig del 2014 02:00)

DESA LA NOTÍCIA A:

Des del **registre** pots veure i gestionar totes les notícies desades i de les que en fas seguiment.